Súd:	Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka:	16CoE/133/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6615204643
Dátum vydania rozhodnutia:	30. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Štefan Baláž
ECLI:	ECLI:SK:KSBB:2016:6615204643.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v exekučnej veci oprávneného Rapid life životná poisťovňa, a. s., so sídlom Košice, Garbiarska 2, IČO: 31 690 904, proti povinnej M. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX S. 3, vedenej súdnym exekútorom JUDr. Mariánom Jurinom, Exekútorský úrad so sídlom Lučenec, Št. Moyzesa 50, pod sp. zn. EX 205/2015, o vymoženie 86,12 EUR s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec č. k. 4Er/239/2015-18 zo dňa 30. 6. 2015, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie okresného súdu p o t v r d z u j e .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením exekučný súd zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Rozhodol podľa ustanovenia § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), v nadväznosti na ustanovenia § 53 ods. 1, 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej v texte aj ako „OZ“). Zmluvný vzťah medzi oprávneným a povinnou z poistnej zmluvy zo dňa 26. 2. 2008 (ďalej aj „Poistná zmluva“) posúdil ako spotrebiteľský vzťah. Konštatoval, že rozhodcovská doložka obsiahnutá v Poistnej zmluve nebola dojednaná individuálne, čo zjavne vyplýva z jej zaradenia do Všeobecných poistných podmienok pre poistenie zjednávané Prvou česko-slovenskou poisťovňou Rapid, a. s. (ďalej aj „VPP“), ako súčasti adhéznej formulárovej zmluvy. Vychádzajúc z uvedeného je zrejmé, že oprávnený od počiatku takýmto koncipovaním rozhodcovskej doložky sledoval to, aby v prípade vzniku sporov z Poistnej zmluvy boli tieto vždy riešené na rozhodcovskom súde, ktorý sa nachádza v mieste jeho sídla, za účelom minimalizácie jeho nákladov a reálneho sťaženia uplatnenia práv spotrebiteľa, ktorý vzhľadom na svoje majetkové pomery nemá možnosť relevantne sa voči návrhu navrhovateľa brániť. K závažnému narušeniu rovnováhy pritom dochádza už len tým, že spotrebiteľovi zo zákona nie je daná možnosť v prípade podania žaloby voči nemu na rozhodcovskom súde, domáhať sa možnosti uskutočniť konanie na súde civilnom v mieste jeho bydliska, ako je to prirodzené v občianskom súdnom konaní. Spotrebiteľ sa tak podpisom Poistnej zmluvy, obsahom ktorej je takéto rozhodcovská doložka, reálne vopred vzdáva svojho práva na účinnú procesnú obranu (či už z nevedomosti alebo z nemožnosti vplývať na obsah zmluvy), čo je v podmienkach právneho štátu neprijateľným javom. Na základe uvedeného mal okresný súd za to, že rozhodcovská doložka v Poistnej zmluve už v čase jej uzavretia bola neprijateľná zmluvná podmienka, a preto od počiatku neplatná v zmysle § 53 ods. 1, 4 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, nakoľko rozhodcovské konanie sa uskutočnilo bez riadneho zmocnenia zo strany zmluvných strán, exekučný súd považoval exekučný titul za materiálne nevykonateľný a absenciu tejto jeho vlastnosti za neodstrániteľnú prekážku brániacu vykonaniu exekúcie, a tým aj vydaniu poverenia pre súdneho exekútora.
Proti uzneseniu okresného súdu podal oprávnený v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Argumentoval, že exekučný súd mu v konaní o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie odňal možnosť konať pred súdom a došlo k porušeniu ústavného práva oprávneného uvedeného v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Vo vykonávacom konaní je predmetom procesnej ochrany od súdu požadovaný a súdom nariadený výkon subjektívneho práva z vykonateľného rozhodnutia, teda

práva už judikovaného. Súdy v exekučnom konaní nepreskúmavajú vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizujú svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona, a to z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. S poukazom na predmetné ustanovenie oprávnený dôvodil, že exekučný súd je oprávnený preskúmavať či rozhodcovský rozsudok má nedostatky uvedené v § 40 ods. 1 písm. a/ a b/ zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, no ďalšie dôvody šetrenia posudzujúce materiálnu stránku exekučného titulu nie sú exekučnému súdu zverené. Ani z judikatúry Súdneho dvora EÚ nemôže exekučný súd čerpať oprávnenie na taký postup, aký zvolil v napadnutom rozhodnutí. Exekučný poriadok takúto právomoc exekučným súdom jednoznačne nepriznáva. Konajúci súd tak podľa názoru oprávneného flagrantne prekročil svoju právomoc vyplývajúcu z Exekučného poriadku, čím porušil článok 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Exekučný súd taktiež postupoval v rozpore s európskym právom, pretože nevyzval oprávneného pred vydaním rozhodnutia, aby sa k ex offo prijatému názoru o absolútnej neplatnosti rozhodcovskej doložky v súlade s Občianskym súdnym poriadkom vyjadril. Tým okresný súd zjavne porušil zásadu kontradiktórnosti konania a odňal oprávnenému možnosť konať pred súdom. Exekučný súd si vlastnou cestou zabezpečil listinné dôkazy, pričom oprávnenému neumožnil k uvedeným dôkazom sa vyjadriť. Ako relevantný dôkaz o individuálnom dojednaní zmluvného vzťahu medzi oprávneným a povinnou predložil oprávnený Záznam o potrebách a požiadavkách klienta, t. j. dokument zaznamenávajúci a osvedčujúci priebeh predzmluvného rokovania sprostredkovateľa poistenia s občanom o tom, či vôbec a kedy uzavrie poistenie. Podpisom na tomto zázname občan potvrdzuje, že bol riadne, zrozumiteľne a vyčerpávajúcim spôsobom informovaný o všetkých aspektoch poistenia, ako aj o možnosti mimosúdneho riešenia sporov. Exekučný súd dospel taktiež k nesprávnemu právnemu záveru, keď tvrdí, že rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá je v zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka absolútne neplatná. Oprávnený poukázal na to, že osobitné zmluvné dojednania, ktoré obsahujú rozhodcovskú doložku, sú textom, ktorý sa nachádza na rovnakej listine ako všeobecné poistné podmienky. Rozhodcovská doložka však nie je súčasťou VPP, ide o očividne oddelený text so samostatným nadpisom. Rozhodcovská doložka nikdy nebola súčasťou všeobecných poistných podmienok, ani a nimi nikdy nesplynula. Osobitné zmluvné dojednania, ktorých súčasťou je rozhodcovská doložka, sú jasne oddelené od VPP a vyžadujú si osobitný podpis. Spotrebiteľ túto doložku na znak svojho súhlasu podpisom potvrdil. Oprávnený preto tvrdí, že povinná mala možnosť rozhodcovskú doložku ovplyvniť a má za to, že táto bola individuálne dojednaná. Osobitné zmluvné dojednania môže poistník prijať alebo aj neprijať, má teda k dispozícii dve alternatívy a možnosť slobodnej voľby sa pre jednu z nich rozhodnúť. Neprijatie osobitných zmluvných dojednaní, ktorých súčasťou je rozhodcovská doložka, nemá za následok to, že poistný vzťah nevznikne. Dôsledkom individuálnej voľby (výberu) poistníka z viacerých alternatív je individuálne dojednaná zmluvná podmienka. Oprávnený sa taktiež domnieva, že exekučný súd svojim postupom porušil zákon, pretože dokazovanie v konaní neprislúcha vyššiemu súdnemu úradníkovi, ktorý vydal predmetné uznesenie. V závere odvolania oprávnený zhrnul, že má za to, že súd na základe nesprávne zisteného skutkového stavu dospel k nesprávnemu rozhodnutiu v merite veci, exekučný súd mu odňal možnosť konať pred súdom a porušuje jeho ústavné práva. Na základe uvedeného potom oprávnený navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vrátil vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Vyjadrenie k odvolaniu podané nebolo.
Krajský súd, ako súd odvolací, odvolanie prejednal podľa § 212 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), postupom podľa § 214 ods. 2 O. s. p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a uznesenie okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil ako vecne správne.
Vo veci rozhodol vyšší súdny úradník. Zákonný sudca predložil vec na rozhodnutie krajskému súdu podľa ustanovenia § 374 ods. 4 O. s. p. s vyjadrením, že odvolaniu účastníka konania nemieni vyhovieť. Odvolací súd, vychádzajúc z rozsahu a dôvodov odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.), po preskúmaní uznesenia prvostupňového súdu, aplikujúc ustanovenie § 219 ods. 1, 2 O. s. p., sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia a konštatuje správnosť dôvodov a právnych úvah, na podklade ktorých prvostupňový súd rozhodol. Na zdôraznenie jeho správnosti navyše dodáva :
Z predloženého spisu mal odvolací súd preukázaný skutkový stav tak, ako ho uviedol súd prvého stupňa. Okresný súd vec správne právne posúdil, keď vychádzal pri rozhodovaní z relevantnej skutočnosti, že daný zmluvný vzťah medzi oprávneným a povinnou je nutné posudzovať ako spotrebiteľský vzťah a následne vychádzajúc z príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka svoje rozhodnutie náležite zdôvodnil. Odvolací súd poznamenáva, že vyslovené stanovisko je plne konformné a v súlade s početnou judikatúrou Súdneho dvora EÚ (napr. C-240/98 až C-244/98, C-473/00, C-168/05, C-243/08,

C-40/08, C-227/08, C- 76/10) dotýkajúcou sa problematiky spotrebiteľského práva a ochrany práv spotrebiteľa.
Súdna prax je jednotná v názore, že v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či rozhodnutie, ktoré má predstavovať exekučný titul, uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie, bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisov ide o rozhodnutie vykonateľné tak po stránke formálnej ako aj materiálnej (vyslovené stanovisko je plne v súlade s názorom vysloveným v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, konkrétne uznesenie sp. zn. 3 Cdo 146/2011 zo dňa 13. októbra 2011, sp. zn. 3 Cdo 122/2011 zo dňa 9. februára 2012). Či sa jedná o rozhodnutie formálne vykonateľné sa posudzuje z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané. Z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia, t. j. určitosť, zrozumiteľnosť a presnosť označenia subjektov práv a povinností, vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať sa skúma materiálna vykonateľnosť rozhodnutia. Súd môže zároveň v tomto rozsahu skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania, t. j. v každom štádiu konania na návrh účastníka konania alebo aj bez návrhu, a v prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti exekučného titulu, môže exekúciu aj bez návrhu zastaviť. Záver o oprávnení okresného súdu preskúmavať súlad exekučného titulu so zákonom v ktoromkoľvek štádiu exekučného konania a nielen pred vydaním poverenia plne korešponduje so zámerom zákonodarcu vyjadreným aj v iných ustanoveniach Exekučného poriadku a nielen v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Vyslovený právny názor navyše zodpovedá záverom obsiahnutým v judikáte Súdneho dvora (ES) vo veci Pohotovosť C-76/10 zo dňa 16.11.2010, kde Súdny dvor (ES) v súvislosti so skúmaním nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách rozhodol, že vnútroštátny súd má aj vo fáze výkonu rozhodnutia povinnosť (aj bez návrhu) posúdiť nekalú povahu podmienky obsiahnutej v zmluve o úvere uzavretej poskytovateľom úveru so spotrebiteľom. Je úlohou dotknutého vnútroštátneho súdu určiť, či sa má podmienka zmluvy o úvere považovať za nekalú v zmysle článkov 3 a 4 Smernice 93/13/EHS a v prípade kladnej odpovede je úlohou uvedeného súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho vyplývajú podľa vnútroštátneho práva, s cieľom ubezpečiť sa, že tento spotrebiteľ nie je viazaný touto podmienkou.
Osobitosť postavenia rozhodcovského súdu spočíva medzi iným v tom, že jeho právomoc vec prejednať a rozhodnúť sa odvodzuje od rozhodcovskej zmluvy. Predpokladom právomoci rozhodcovského súdu je teda platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy medzi zmluvnými stranami, a to či už vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky. Ak teda právomoc rozhodcovského súdu je závislá od existencie platnej rozhodcovskej zmluvy a exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku skúmať či exekučný titul je v súlade so zákonom, je logické, že exekučný súd musí pri tomto skúmaní posúdiť nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Iba platná rozhodcovská zmluva môže totiž založiť právomoc rozhodcovského súdu na jej základe určitú vec prejednať a rozhodnúť; absolútna neplatnosť právneho úkonu má za následok, akoby právny úkon nebol nikdy uzavretý.
V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že oprávnený správne dôvodí, že exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom; nemôže napravať chyby a nedostatky exekučného titulu (porovnaj tiež R 47/2012). Na druhej strane ale nemožno prehliadnuť, že ak oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok, je exekučný súd - tak v prípade rozsudku všeobecného súdu, ako aj v prípade rozsudku rozhodcovského súdu - povinný skúmať, či ide o rozsudok vykonateľný (§ 39 ods. 2 a § 41 Exekučného poriadku); v rámci toho exekučný súd skúma, či rozsudok vydal orgán s právomocou vydať takýto rozsudok. Pri skúmaní, či rozhodnutie rozhodcovského súdu uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie je vykonateľné, je exekučný súd oprávnený riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (porovnaj tiež R 46/2012). Pokiaľ by exekučný súd akceptoval rozhodcovský rozsudok, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, akceptoval by vykonateľnosť rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemal právomoc. Vo svojej podstate by išlo o akceptáciu „rozhodnutia" nevykonateľného, majúceho účinky paktu a nezakladajúceho prekážku rozhodnutej veci.
Aj v preskúmavanej veci bol preto plne opodstatnený a zákonnom podložený postup exekučného súdu, ktorý po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie skúmal, či bola (platne) uzavretá rozhodcovská zmluva. Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu a nesmeroval k „zrušeniu" tohto rozhodnutia; exekučný súd si ani neosvojoval postavenie odvolacieho súdu. Exekučný súd iba skúmal, či oprávneným predložený

rozhodcovský rozsudok je vykonateľný exekučný titul, medziiným či ho vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor. Pri riešení tejto otázky nebol exekučný súd viazaný tým, ako ju vyriešil rozhodcovský súd (R 46/2012). Možno preto uzavrieť, že aj v rámci daného exekučného konania bol prvostupňový súd oprávnený skúmať rozhodnutie označené v exekučnom konaní ako exekučný titul z hľadiska, či nejde o rozhodnutie ničotné, ktoré nevyvoláva žiadne právne účinky (viď IV. ÚS 78/2011 a tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. októbra 2012 sp. zn. 6 Cdo 105/2011). Uvedené oprávnenie, ako už bolo uvedené vyššie, vyplýva exekučnému súdu priamo z exekučného poriadku. Preto sa odvolací súd nestotožnil so závermi oprávneným citovaných rozhodnutí všeobecných súdov, ktorými rozhodnutiami navyše odvolací súd nebol ani viazaný.
Odvolací súd sa ďalej zaoberal správnosťou preskúmania rozhodcovskej doložky okresným súdom v súlade s kritériami, na ktorých je založený inštitút neprijateľnej zmluvnej podmienky. Na základe námietok uvedených v odvolaní dospel k záveru, že rozhodcovská doložka začlenená do rámca VOP (XV. časť) v danom prípade spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. I OZ).
Nie každá zmluvná podmienka, ktorá vyvoláva nepomer v spotrebiteľskej zmluve v neprospech spotrebiteľa je neprijateľná. Pokiaľ je však zmluvná podmienka v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória a prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka je absolútne neplatnou a rovnako sa prieči dobrým mravom. Zároveň týmto vzniká základ pre docielenie skutočnej rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihliadne aj bez návrhu a rovnako bez návrhu súd exekúciu zastaví o plnenie z takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky. Súd zastaví exekúciu v celom rozsahu, ak exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok rozhodcu alebo rozhodcovského súdu, ktorý svoju právomoc odvodzoval z neprijateľnej rozhodcovskej zmluvy. Iba tak môže súd naplniť cieľ čl. 6 ods. 1 smernice Rady ES 93/13/ EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, t. j. postarať sa o to, aby spotrebiteľov nekalé podmienky v záujme vyššej kvality života bežných ľudí nezaväzovali. Pokiaľ pri preskúmaní rozhodcovského rozsudku v štádiu žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zistí exekučný súd vyššie uvedené nedostatky, potom žiadosť o udelenie poverenia zamietne.
Cieľom rozhodcovskej zmluvy je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu arbitrom rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorého zmluvné strany delegovali takúto právomoc. V porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je význam rozhodcovskej doložky osobitný, pretože v krízových situáciách vzniku sporu súkromná osoba rozhodne o právach a právom chránených záujmoch s cieľom dosiahnuť nový kvalifikovaný záväzok z pôvodnej zmluvy. Keďže sa tak udeje v súkromnoprávnom procese, požiadavka na rešpektovanie princípov súkromného práva arbitrom vrátane princípu dobrých mravov je plne opodstatnená.
Odvolateľ sa s názorom okresného súdu, že v prejednávanom prípadne je dojednaná rozhodcovská doložka neprijateľnou zmluvnou podmienkou, nestotožnil. Poukazoval pritom na to, že rozhodcovská doložka bola individuálne dohodnutá, že povinná ju mohla aj nepodpísať, čo by nemalo žiadny vplyv na platnosť samotnej poistnej zmluvy. S uvedenými tvrdeniami oprávneného sa však odvolací súd nestotožnil. V prvom rade treba uviesť, že už bod 1 a 2 časti XV VOP stanovuje, že „poisťovňa a poistník sa dohodli, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní....“ . „Pokiaľ poisťovňa nepoverí osobitnú právnickú osobu zriadením alebo výberom špecializovaného stáleho rozhodcovského súdu, resp. nezriadi stály rozhodcovský súd, bude rozhodcovský súd vytvorený podľa potreby od prípadu k prípadu troma fyzickými osobami poverenými na výkon rozhodcu zo strany poisťovne. Svoj výslovný, bezvýhradný a neodvolateľný súhlas s týmto vyjadruje poistník podpisom týchto Všeobecných poistných podmienok“ V osobitných zmluvných dojednaniach, nasledujúcich za VOP, sa ďalej potom píše, že „poistník (poistený) a poisťovňa týmto vyjadrujú obaja spoločne a každý zároveň svojim podpisom samostatne svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa“ ..... „podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti týchto VPP. Toto ustanovenie chápu zmluvné strany ako rozhodcovskú doložku.“
Z citovaných ustanovení nesporne vyplýva, že už v časti XV. Všeobecných poistných podmienok sa zmluvné strany „dohodli“ že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia budú riešiť v rozhodcovskom konaní s tým, že poisťovňa buď poverí osobitnú právnickú osobu zriadením alebo výberom stáleho rozhodcovského súdu, resp. zriadi stály rozhodcovský súd, alebo bude rozhodcovský súd vytvorený osobami poverenými poisťovňou. Uvedené dojednanie nielen že nemožno považovať za individuálne dojednané (nakoľko je súčasťou Všeobecných poistných podmienok, ktorých obsah povinná ako spotrebiteľ nemohla ovplyvniť), ale svojim obsahom aj vytvárajúce značnú nerovnováhu v postavení zmluvných strán, čím je v rozpore so zásadou ekvity, ktorá je pre súkromné právo zásadou

určujúcou. Toto ustanovenie je teda samostatnou rozhodcovskou doložkou, ktorá umožňuje poisťovni zriadiť alebo vybrať si akýkoľvek stály rozhodcovský súd, prípadne oprávňuje na rozhodnutie sporu rozhodcovský súd zložený z fyzických osôb poverenými poisťovňou. Ak teda poisťovňa na základe uvedeného ustanovenia môže poveriť rozhodovaním sporu akýkoľvek rozhodcovský súd, môže zriadiť rozhodcovský súd, prípadne môže poveriť výkonom funkcie rozhodcu vybranú osobu, paradoxne potom vyznievajú jej tvrdenia, že podľa rokovacieho poriadku ňou určeného rozhodcovského súdu nemala možnosť ovplyvniť miesto ani formu rozhodcovského konania a že poistník (spotrebiteľ) mal v konaní pred rozhodcovským súdom rovnako silné postavenie. Navyše zmluvnými stranami „dohodnutá" rozhodcovská doložka má povahu tzv. rozhodcovskej doložky výhradnej, ktorá úplne vylučuje možnosť prejedať sporné nároky z poistenia pred všeobecným súdom. Zakotvenie „druhej" rozhodcovskej doložky do osobitných zmluvných dojednaní zaradených za Všeobecnými poistnými podmienkami, odkazujúcej na rozhodcovskú doložku obsiahnutú už v časti XV. VOP, nič nemení na skutočnosti, že aj keby spotrebiteľ tieto osobitné dojednania nepodpísal, opätovne by bola daná výlučne právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie sporu medzi poisťovňou a poistníkom, pretože sa na tom zmluvné strany „dohodli" v rámci rozhodcovskej doložky obsiahnutej časti XV. Všeobecných poistných podmienok. Z uvedených dôvodov je argumentácia odvolateľa o tom, že spotrebiteľ mohol osobitné zmluvné dojednania (obsahujúce rozhodcovskú doložku) nepodpísať, čím by nezmaril uzavretie poistnej zmluvy, síce pravdepodobne správna, avšak, či už spotrebiteľ osobitné zmluvné dojednania podpísal alebo nie, na riešenie jeho sporov s dodávateľom sa vzťahuje rozhodcovská doložka obsiahnutá v časti XV. VOP, ktorú však už spotrebiteľ vylúčiť nemohol. Povedané inak, existencia osobitných zmluvných dojednaní nemala žiaden vplyv na skutočnosť, že spotrebiteľovi bola zo strany poisťovne rozhodcovská doložka nanútená už v rámci VOP. Rovnaké závery pritom vyplývajú z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 1/2012 zo dňa 21. 3. 2012, ktorý konštatoval, že „Z poistnej zmluvy uzavretej medzi oprávnenou a povinnou vyplýva, že rozhodcovská doložka bola medzi zmluvnými stranami dohodnutá už podpisom zmluvy, keďže sa v nej výslovne uvádzalo, že jej súčasťou sú (ako predtlačený formulár) Všeobecné poistné podmienky pre životné poistenie, a teda aj rozhodcovská doložka obsiahnutá v XV. časti týchto podmienok. Na tomto fakte nič nemení skutočnosť, že v deň podpisu zmluvy podpísali zmluvné strany (ako pokračovanie predtlačeného formulára poistných podmienok) aj osobitné zmluvné dojednania odkazujúce na tú istú rozhodcovskú doložku, teda doložku uvedenú v poistných podmienkach."
Ak pritom oprávnený v súvislosti s dojednaním rozhodcovskej doložky pripisoval dôležitosť a odkazoval na osobitný dokument nazvaný „Záznam o požiadavkách a potrebách klienta k PZ", ktorého spísanie bolo podľa vyjadrenia oprávneného vyžadované zákonom a ktorý by mal v tomto prípade potvrdzovať, že povinná mala vedomosť o obsahu Poistnej zmluvy a potvrdzovať možnosť uplatnenia eventuálnych výhrad povinnej k obsahu Poistnej zmluvy, odvolací súd uvádza, že takéto skutočnosti z predmetného dôkazu nevyplývajú. Z dokumentu spísaného sprostredkovateľom poistenia, ktorý oprávnený predložil súdu v odvolacom konaní, nemožno mať za preukázané, že sprostredkovateľ poistenia upozornil resp. poučil povinnú o možnosti výberu medzi všeobecným a súkromným súdom pre riešenie sporov z poistenia (ale len o možnosti riešenia sporov zo sprostredkovania poistenia), o pravidlách rozhodcovského konania ako aj o dôsledkoch, ktoré má zmluvné dojednanie o rozhodcovskej doložke.

Pokiaľ oprávnený osobitne namietal, že konanie pred okresným súdom nebolo vedené kontradiktórne, odvolací súd uvádza, že postup okresného súdu, ktorý vyhodnotil dojednanie o rozhodcovskej doložke ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, neukrátil oprávneného o právo tvrdiť skutočnosti vo svoj prospech a navrhovať dôkazy na preukázanie týchto tvrdení. Z úradnej činnosti odvolacieho súdu je totiž zrejmé, že oprávnený vzhľadom na množstvo exekučných konaní, ktoré iniciuje na základe rozhodcovských rozsudkov (vydaných totožným rozhodcovským súdom na základe rozhodcovskej doložky obsiahnutej vo všeobecných obchodných podmienkach adhéznej poistnej zmluvy) ako exekučných titulov je nepochybne dostatočne informovaný o názore okresného súdu i súdu odvolacieho ohľadom rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky v obdobných prípadoch. V tejto súvislosti odvolací súd len príkladmo poukazuje na uznesenia Okresného súdu Lučenec, sp. zn. 17Er/1101/2010, sp. zn. 14Er/1125/2010, sp. zn. 14Er/211/2015, sp. zn. 12Er/201/2015 ako aj na uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 1CoE/171/2011, 13CoE/155/2015, sp. zn. 15CoE/15/2016, sp. zn. 16CoE/29/2012. Uvedený názor okresného súdu preto v žiadnom prípade nebol pre oprávneného prekvapujúci a preto mal možnosť sa k nemu vyjadriť (prípadne predložiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení), a to priamo v návrhu na vykonanie exekúcie (viď § 39 ods. 1 Exekučného poriadku), v reakcii na výzvu, na základe ktorej zaslal okresnému súdu Poistnú zmluvu a VOP, alebo kedykoľvek do rozhodnutia okresného súdu. Právo tvrdiť skutočnosti vo svoj

prospech a navrhovať dôkazy na preukázanie týchto tvrdení pritom nemožno vykladať tak, že by bolo povinnosťou súdu upovedomiť účastníka na možnosť toto svoje právo využiť, ale zahŕňa len povinnosť súdu vytvoriť podmienky, aby tak účastník konania mohol bez zbytočných obmedzení urobiť a pokiaľ svoje právo využije, s účastníkom predloženými tvrdeniami, či dôkazmi sa procesným spôsobom vysporiadať. Nakoľko v prejednávanej veci založil okresný súd svoje rozhodnutie výlučne na listinných dôkazoch, ktoré mu predložil samotný oprávnený (a nie na listinách poskytnutých od tretích osôb, ako na to v odvolaní poukazoval oprávnený), stabilná rozhodovania činnosť okresného i odvolacieho súdu je oprávnenému dlhodobo známa a zo strany okresného súdu mu neboli kladené žiadne prekážky prezentovať svoje tvrdenia a dôkazy na ich preukázanie, možno záverovať, že zo strany okresného súdu nedošlo k takému postupu, ktorý by predstavoval zásah do práva oprávneného na súdnu ochranu. Navyše v súvislosti s námietkou oprávneného o porušení jeho práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a o porušení zásady kontradiktórnosti konania, odvolací súd poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 ECdo 232/2013 zo dňa 30.09.2014, v ktorom najvyšší súd konštatoval, že „Ak by za porušenie zásady kontradiktórnosti mal byť považovaný aj procesný postup exekučného súdu spočívajúci v tom, že po vyžiadaní si úverovej zmluvy od oprávneného, neoboznámil tohto účastníka exekučného konania so svojím stanoviskom o neplatnosti rozhodcovskej doložky obsiahnutej v tejto zmluve, potom podľa názoru dovolacieho súdu, za situácie, že platné právo pripúšťa proti rozhodnutiu exekučného súdu o zastavení exekúcie, alebo zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podanie odvolania, treba tento nedostatok považovať za zhojený možnosťou oprávneného vyjadriť svoje námietky ku skutkovým zisteniam exekučného súdu vyvodeným z ním predloženého listinného dôkazu a k právnym záverom z toho vyplývajúcim v podanom odvolaní. Iný názor, vychádzajúci z nemožnosti zhojenia uvedeného nedostatku inak než zrušením rozhodnutí odvolacieho a exekučného súdu a vrátením veci na opätovné rozhodnutie, by odporoval zásade efektivity konania, pretože zrušenie rozhodnutí by zbytočne zvyšovalo náklady účastníkov konania ako aj náklady na výkon súdnictva, a tým by bolo aj v rozpore s jedným zo základných princípov právneho štátu, ktorým je princíp racionality“. Záverom je k uvedenému potrebné uviesť, že pokiaľ sa oprávnený dovoláva aplikovania nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 499/2012 z 10. júla 2013 na aktuálne posudzovanú vec, predmetné rozhodnutie možno považovať za ojedinelé a vybočujúce z inak konštantnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu, na čo poukázal ústavný súd napr. v uznesení sp. zn. I. ÚS 14/2014 zo dňa 22.1.2014, keď konštatoval, že k opačnému názoru ako prezentovanom v náleze sp. zn. II. ÚS 499/2012 ústavný súd dospel napr. v náleze sp. zn. I. ÚS 38/2013 a v mnohých ďalších konaniach (vedených napr. pod sp. zn. I. ÚS 359/2012, I. ÚS 332/2012, m. m IV. ÚS 461/2012, II. ÚS 160/2013, III. ÚS 264/2012, III. ÚS 595/2012, III. ÚS 433/2013 resp. III. ÚS 455/2013).
Odvolací súd nepovažoval za dôvodnú ani námietku oprávneného o porušení jeho ústavného práva na zákonného sudcu a to tým, že vo veci vykonal dokazovanie a rozhodol vyšší súdny úradník. Z ustanovenia § 40a O. s. p. vyplýva, že vyšší súdny úradník môže v rozsahu ustanovenom v zákone č. 549/2003 Z. z. o súdnych úradníkoch vydávať rozhodnutia. V exekučnom konaní tak v zmysle § 5 písm. g) môže robiť na základe poverenia sudcu, okrem rozhodnutia o schválení príklepu súdom. V prejednávanej veci je zákonným sudcom JUDr. Mikuláš Géczi, ktorý podľa § 3 ods. 3 zákona č. 549/2003 Z. z. o súdnych úradníkoch v znení neskorších predpisov preniesol časť svojej rozhodovacej právomoci na vyššieho súdneho úradníka, ktorý vydal napadnuté uznesenie, čo vyplýva z rozvrhu práce okresného súdu, a teda mal právomoc vykonať v prejednávanej veci aj dokazovanie.

Rovnako nedôvodná je aj námietka oprávneného o nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia, nakoľko súd prvého stupňa dostatočne a jasne zdôvodnil svoje rozhodnutie, ktorým zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia, pričom jeho skutkové a právne závery nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Odôvodnenie odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa spĺňa parametre zákonného odôvodnenia v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 167 ods. 2 O. s. p.. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn 6Cdo/60/2013 zo dňa 22.05.2013, v ktorom najvyšší súd vyslovil záver, že „za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať to, že súd prvého stupňa neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv oprávneného“.
Pokiaľ právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť (a to ani sčasti) spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnej vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohol v rámci exekúcie domáhať. Preto postupoval okresný súd správne pokiaľ žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Odvolací súd z uvedených dôvodov uznesenie exekučného súdu podľa ustanovenia § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.
Rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.